

- JR:** Aluksi me kokoontuimme Kaukorannoilla ja sitten myös joitakin kertoja Joonaksen luona.
- IH:** Minä tulin mukaan siinä vaiheessa kun oltiin Joonaksen luona. Osmo Jokinen oli minullekin vetäjänä.
- OJ:** Alkuun liittyy tärkeänä osana Amos Anderssonin taidemuseo. Indententti Bengt Fonsdorff oli aina puhunut, että eikös sarjakuva kuulu myös taidenäyttelyihin ja sitten hän oli huomannut tämän keski-euroopassa kiertäneen sarjakuvanäyttelyn. Sen tueksi piti sitten saada samanlainen suomalaisesta näyttelyaineistosta.
- HK:** Ja Bonsdorff otti yhteyttä sinuun.
- OJ:** Joo, kun minä olin aina sille sanuttanut, että tällainen näyttely sarjakuvasta pitäisi saada yleensä Suomeen. Se Amos Anderssonin näyttely sai valtavan suosion, sitä kävi katsomassa yli 25 000 henkeä mikä yleisömäärä oli Amos Anderssonin kaikkien aikojen toiseksi suurin.

Jinle Kaukoranta

- JR:** Sarjakuvaseuran perustava kokous oli sitten vielä sen näyttelyn aikana.
- OJ:** Se oli kuulunut itsestään selvänä tähän, että vieläpä niissä tiloissa saatiin pitää se kokous... siellä oli 40 ihmistä paikalla ja siitä sitten alkoi voimakas jäsentenhankinta.
- SK:** Niissä alustavissa kokouksissa puhuttiin siitä, että nyt tällainen näyttely on mahdollista saada Suomeen ja se tietysti innosti lisää.
- HK:** Niin, puhetta sarjakuvaseuran perustamisesta oli jo edellisenä vuonna, kun nuorisontaide-tapahtuma -70 arvosteluraadin kokouksissa minä puhuin Pekka Gronowille ja Timo Aarnialalle, että tällainen ajatus voisi olla kiva, mutta eivät ne ainakaan sillä tavalla innostuneet, että olisivat sanoneet: "No, okei, tehdään" ja perustetaan sarjakuvaseura".
- OJ:** Me asuimme Ilpo Hakasalon kanssa 60-luvulla samassa rapussa ja tiesimme toinen toisemme olemassaolon, populäärikulttuuriharrastuksesta.
- IH:** Aivan, ja vaikka sarjakuvaa ei silloin taidettu sanalta mainita, niin me puhuimme kyllä ainakin ohimennen myös järjestäytyneestä populäärikulttuuriharrastuksesta.
- HJ:** Alkoiko se siis siitä, että mukana oli ihmisiä, jotka olivat kiinnostuneita ensin populäärikulttuurista tai viitteestä yleensä ja sitten tulivat tähän erikoisalaan vai oliko niin, että

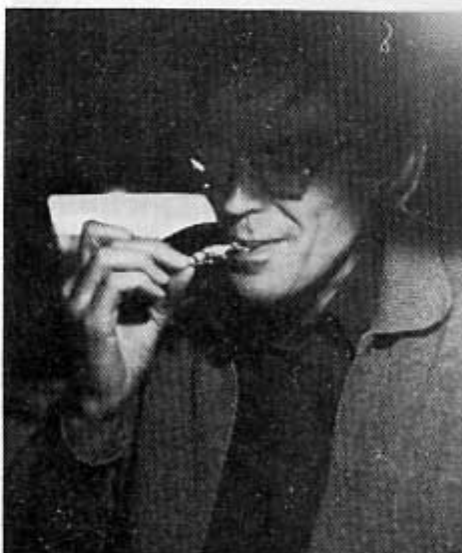

Amos Anderssonin museo

ensin oltiin-kiinnostuneita sarjakuvista?

- HK:** Sekä että. Oli ihmisiä, jotka olivat eritavalla kiinnostuneita. Osmo on aina ollut kiinnostunut populäärikulttuurista laajemmin ja Rislakin Jukka oli jo siinä vaiheessa kirjoittanut sarjakuvasta. Minä taas oli sarjakuvaan orientoitunut, koska minulla oli jo yliopistollisia töitä siitä. Niin, olin 1968 yrittänyt ottaa yhteyttä euroopalaisiin sarjakuvajärjestöihin, mutta en saanut sieltä vastausta. Ajattelin silloin, että ei tule mitään, koska en ilmeisesti ikinä tule näkemään yhtään sarjakuvaa käsittelevää erikoislehteä enkä koskaan saa yhteyttä mihinkään.

Kunnes sitten erästä ranskalaisesta kirjallisuusbibliografiasta bande dessinée - otsikon alta löysin yhden Sveitsiläisen lehden nimen ja siinä oli sen osoite - kirjoitin sinne ja monsieur Pierre Strinaldi vastasi; ja näin alkoivat kontaktit Keski-Eurooppaan syntyä.

Jukka Rislakei

- JR:** Kyllä tuo populäärikulttuuri oli kokonaisuutena pitkään mukana. Puhuttiin siitä, että sarjakuva olisi vain yksi osa. Puhuttiin, että perustettaisiin yhdistyksiä tango harrastajille, kioskikirjallisuutta käsittelemään jne. Sarjainfon piti

tulla yhdeksi populäärikulttuuri-lehdeksi tai sitä olisi laajennettu siten, että siinä olisi ollut kaikkea, mutta sitten se jäi.

- IH:** Ei se ihan alkuun tyssähtänyt, vaan kyllä sarjakuvaseuran jo pystyessä ollessa se oli vakavasti mukana. Kerran meillä oli kokous ravintola Vaakunan kabineetissa, jossa Arvo Salo johti puhetta ja mm. Marjatta Väinänen sihteeri puhui maaseutukulttuurista, silloin tarkoituksena oli perustaa populäärikulttuurikeskus. Odotan edelleenkin, että siitä tulee jotakin.

JT: Entäs yhteydet Ruotsiin?

- JR:** Ruotsin sarjakuvaseuran lehteä seurattiin tarkkaan ja Magnus Knutsson kävi täällä useampiakin kertoja, mutta yhteydenotto Ruotsiin tapahtui vasta sarjakuvaseuran perustamisen jälkeen.

- JR:** Amos Anderssonin näyttelyn aikaan televisio teki ohjelman, jossa lausumme vakavia sanoja sarjakuvasta. Sen ohjelman jälkeen saimme sitten sekä ihailijapostia että haukkuja, joissa paheksuttiin kuinka te voitte suositella lapsille tällaista roskaa.

Minä oli vuonna 1972 Seinäjoella äidinkielenopettajien päivillä puhumassa ja muutenkin meitä ruvettiin käyttämään paljon puhujina ja meiltä ruvettiin pyytämään lehtijuttuja jne.

- OJ:** Minä muistan olleeni Kerttu Mannisen kanssa yksillä äidinkielenopettajien talvipäivillä, jossa 400-päinen opettajajoukko haukkui sarjakuvia. Kerttu Manninen uskalsi siellä sanoa, että jos Aku Anka on Suomen huonoin sarjakuva, niin meillä ei ole mitään ongelmia, ja sitten minä uskalsin sanoa vierestä, että olen samaa mieltä.

- HK:** Amos Anderssonin näyttelyn ja sarjakuvaseuran perustamisen jälkeen seuraavina suurempina tapahtumina olivat Puupääpäivät kesällä 1972 ja Populäärikulttuuripäivät saman vuoden syksyllä.

ENSIMMÄISET PUUPÄÄPÄIVÄT

- OJ:** Ajatus Puupääpäivistä syntyi kun olimme Markku Jokipiin kanssa kokoamassa kumpikin omaa ohjelmaa radioon ja satuimme olemaan yhtäaikaa radion äänilevytöissä. Siinä yhteydessä käteeni sattui Puupää-levyn arkistokortti ja minä sanoin Jokipille, että tämä kaveri pitäisi rehabilitoida: Pekka Puupäästä on jo haukuttu liikaa. Siinä rupattellessa tuli esiin ajatus Puupääpäivien järjestämisestä. Samalla tuli esiin Puupäähattu ja puhuttiin että eikö voitaisi jakaa hattu kulttuuriministeri Pentti Holapalle.
- JR:** Pekka Puupäähän ei silloin vielä ollut sarjakuvaseuran tunnus.
- OJ:** Markku Jokipi puhui asiasta elokuvakerho Prisman hallitukselle ja sieltä sitten soitettiin minulle, että olenko vielä sanojeni takana ja näin ne päivät päätettiin järjestää.
- Pidettiin Prisman ja Sarjakuvaseuran neuvonpito, johon Ilpo Hakasalo järjesti mukaan Elannon ja minä Pennada-filmin.
- Fennada-filmi antoi käyttööme teatterin ja filmit ja Elanto

rahoitti tilaisuuteen tehdyn Pekka Puupää-näyttelyn.

Tilaisuus oli valtava yleisömenestys, sillä paikalla oli kahtena päivänä yhteensä 3 000 ihmistä.

Siellä puhuttiin pääasiassa suomalaisen lastenelokuvan surkeasta tilasta eli teemasta, joka olisi nykyäänkin yhtä ajan-kohtainen.

Alunperin oli tarkoituksena, että ensimmäisen puupäähatun saisi kulttuuriministeri Holappa, minkä takia esim. TV-uutiset oli asiasta kärkyllä. Aikomuksemme oli juhlallisesti painaa Holapan päähän puupäähattu ja TV-uutiset olisi sitten saanut siitä puolen minuutin uutispätkän. Mutta jossain vaiheessa Holappa oivalsi, että asia voitaisiin käsitellä useammallakin tavalla ja häipyi sitten tavoittamattomiin.

Niinö silloin jaettiin peräti neljä puupäähattua saajina olivat: Esa Pakarinen, Toto Kaila, Armand Lohikoski ja pihamies Pikkarainen eli Armas Jokio. Ensimmäisenä hattumaakarina oli Ilpo Hakasalo.

JH: Niin, ensimmäiset hatut saatiin Jaakko Jahnukaisten kautta. Hän hoiti nimittäin erään hattutehtaan mainontaa ja tällä tavoin hatut sai edullisesti. Ne tehtiin sekundamateriaalista tehtaan loppu-aikana, mutta seuraavana vuonna marssin sitten Wahlmanille, josta kaikki myöhemmät hatut on tilattu.

Heikki Kaukoranta

HK: Siellä Prisman Puupääpäivillä joku - muistaakseni Sakari Haapaniemi - heitti minulle puolittain vakavissaan ja puolittain huulena, että tuostahan te saatte seuralle vuotuisen palkinnon. Ja siitä se lähti sitten. Seuraavana vuonna sai hatun Turun Puupääpäivillä Joonas ja siitä lähtien on ollut kirjaamattomana perinteenä jakaa se ainoastaan sarjakuvapiirtäjille.

JT: Ja sitten syksyllä oli bobulärikulttuuripäivät.

JOJ: Niin, ne pidettiin sarjakuvaseuran ja Kriittisen korkeakoulun yhteistyönä. Kriittinen antoi tilan ja sarjakuvaseura järjesti ohjelman.

Tässä tilaisuudessa muuten Matti Kuusi lanseerasi käsitteen POPOLORE!

Jarkiset; Osmo ja Heikki

Kriittisen tilaisuuskin oli hyvin suosittu. Sali, johon mahtui 300 ihmistä oli täynnä molempina päivinä.

JT: Olette sitten näiden menestysten jälkeen täynnä intoa. Mihin puritte sitä?

HK: Löimme päätämme seinään. Yritimme saada rahaa valtiolta jne. Joka tapauksessa toiminta lähti hyvin liikkeelle. Seuraavana vuonna pidettiin ne Turun Puupää-päivät ja Erkki Salosen ansiosta Jyväskylän Kesässä oli ensimmäiset Iloisten Kuvien Piirtäjien päivät.

JR: Ei meidän vaikutuksemme kaikkialle yltänyt, vaikka Sarjis-lehti syntyikin sen yleisen sarjakuvahuuman aikana.

Yritimme kovasti saada roska-sarjakuvia pois, mutta ei sillä ollut paljon vaikutusta.

HK: Kun tein nyt syksyllä his-

toriaosuutta Sarjakuvat-kirjan toiseen painokseen niin siihen bibliografiaan ei voinut tietenkään panna kaikkia Suomessa tänä aikana (1972 jälkeen) ilmestyneitä sarjakuva-albumeita. Laitoin vain kustantajan nimen ja että niitä ja niitä taiteilijoita löytyy. Jos joku sitten kysyy keitä nämä ovat, niin minä voin sanoa,

"Ai te ette tiedä, no, katsokaa Sarjainfosta."

Silloin 70-luvun alussahan olivat Ruutu, Non Stop, Zoom ja Tintti ja Asterix eli myös albumit nousivat silloin vahvasti maihin.

Kun Sarjakuvaseura nyt täytti kymmenen vuotta, niin Pauli Heikkilä kirjoitti siitä Helsingin Sanomiin puheen seurasta niin kuin se olisi merkittäväkin kulttuurijärjestö ja yhtäkkiä minä huomasin, että totta vieköön niin se onkin!

Heikki Kaukoranta ja Ilpo Hakasalo